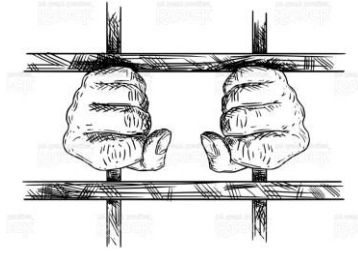

Liturgie voor de (online) viering van zondag 6 februari 2022, Vijfde zondag na Epifanie

Voorganger: ds. Peter van der Schans m.m.v. Jacco Groeneveld

Lector: Caroline van Baal

Zang en muziek: LifeLane

Thema: Eens gestraft, altijd gestraft?

Viering beschikbaar om:

- 10.00 uur live of later: www.kerkdienstgemist.nl
- Later ook op www.pgij.nl
- Alleen geluid: www.kerkomroep.nl
- Live in en rond Ewoud: FM 103.2

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

- De Paaskaars brandt
- Welkom door de voorganger

Goede morgen allemaal!

Jullie hier in de kerkzaal.

Welkom aan de mensen van LifeLane die voor en met ons zingen.

En aan Jacco Groeneveld die ik samen met Marjan Rooker van de GA! viering commissie voor vanmorgen heb uitgenodigd. We kennen elkaar van de Rotaryclub Haarzuylens waar we beiden lid van zijn. Jacco heeft vanuit verschillende hoedanigheden gewerkt met verdachten en daders. En met slachtoffers en nabestaanden. Ik zal straks beginnen met een stukje preek. Dan neemt hij het over. En tenslotte gaan we met elkaar in gesprek. Ook aan de hand van uw vragen en opmerkingen.

Ik heb er van af gezien om u de gelegenheid vanuit thuis te laten bellen met de kerk voor vragen en reacties. Dat is omslachtig en vertragend. Bovendien er mochten ook weer 100 kerkgangers komen. Dat maakte de noodzaak ook wat minder.

We hopen op een gezegende dienst!

Laten we ons in stilte voorbereiden en daarna gaan staan.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed
- We gaan staan
- Groet en Bemoediging
- We zingen: intochtlied: Psalm 139:1 en 14

- Gebed aan het begin

Niet om te oordelen bent U gekomen, God,

maar om te zoeken wat verloren is,
 om te bevrijden
 wie in schuld en angst gevangen zijn,
 om ons te redden
 als ons hart ons aanklaagt.
 Zie ons aan zoals wij zijn.
 Vol tegenstrijdigheden:
 we willen goed doen,
 maar zo vaak gebeurt het verkeerde.
 God zij dank,
 U bent toch groter dan ons hart,
 groter dan alle schuld.
 U bent de Schepper van een nieuwe toekomst,
 een God van liefde, in eeuwigheid,
 Amen.

- We gaan zitten
- We zingen: Opwekking 334 *'Heer, Uw licht en Uw liefde schijnen'*
- Smeekgebed, besloten met het spreken van: *"Heer, ontferm U!, Heer, ontferm U! Heer, ontferm U!"*

Het smeekgebed is deze tekst uit de bajesagenda 2022, gemaakt door een gedetineerde.

Oh God, laat mij vrij,
 vandaag of morgen,
 dan ben ik weer helemaal blij,
 omdat ik af wil van alle stress.
 Kan hier niet lager blijven,
 er gebeurt zoveel gek.

Ik wil naar buiten waar de vogeltjes fluiten,
 niet vastzitten achter stalen ruiten.
 Ik heb vrijheid nodig,
 mijn familie en vrienden.
 Achter de deur is overbodig.
 Zoveel stress, ik heb hulp nodig.

Kan iemand met mij komen praten,
 ik moet zoveel kwijt, heb zo veel verhalen.
 Mijn hele leven zit ik vast,
 maar dan in mezelf.
 Nu ben ik dubbel ingesloten.
 Niemand die mij begrijpt.
 Ik kan het niet geloven.
 U bent de enige die mij kon helpen, mij begrijpt.
 Niemand kon bij mij langskomen voor hulp
 of met mij praten,
 gescheiden van vrijheid door betonnen muren.
 Ik laat geen tranen, niemand die mij ziet,
 maar diep van binnen heb ik pijn en verdriet,
 verwacht geen mensen op bezoek.
 Heer onze God, ik doe aan U het verzoek:
 Oh God, laat mij vrij.

Zo zeggen we tenslotte samen: *“Heer, ontferm U!”* (3x)

- We zingen (loflied): Opwekking 832 *‘Jezus Overwinnaar’* / Toekomst vol van hoop

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

Heer,
open uw Woord.
In ons spreken.
in ons luisteren.
In ons doen en laten.
Kom met uw Geest,
hier in ons samenzijn.
Bij de kinderen in hun nevendienst.
Bij mensen thuis of waar dan ook.
Amen.

- Moment voor de kinderen

Een nieuw begin
In de kinderdienst gaat het over een nieuw begin.
Met God kun je elke dag een nieuwe start maken.

Wat heb je nodig?

- een agenda waar nog niet in geschreven is

Vertel de kinderen dat je vandaag iets mee hebt genomen en laat de agenda zien.

- Wie weet wat dit is?

- Waar heb je een agenda voor nodig?

- Wat schrijf je verder nog in een agenda?

- Wie wil er in de agenda kijken? Wat staat er allemaal in de agenda geschreven?

In de agenda staat niks. Hij is nog leeg. Hij is alvast gekocht voor het nieuwe (school)jaar. De lege bladzijden moeten nog worden ingevuld met adressen, afspraken en cijfers.

Vertel de kinderen dat zo’n lege agenda een beetje voelt als een nieuw begin. Je weet nog niet wat erin komt te staan, maar je neemt je voor om goed je best te doen!

juni	week 23
maandag 2e Pinksterdag 1	donderdag 4
1 _____	1 _____
2 _____	2 _____
3 _____	3 _____
4 _____	4 _____
5 _____	5 _____
6 _____	6 _____
7 _____	7 _____
8 _____	8 _____
9 _____	9 _____
10 _____	10 _____
dinsdag 2	vrijdag 5
1 _____	1 _____
2 _____	2 _____
3 _____	3 _____
4 _____	4 _____
5 _____	5 _____
6 _____	6 _____
7 _____	7 _____
8 _____	8 _____
9 _____	9 _____
10 _____	10 _____
woensdag 3	zaterdag 6
1 _____	_____
2 _____	_____
3 _____	_____
4 _____	_____
5 _____	_____
6 _____	_____
7 _____	_____
8 _____	_____
9 _____	_____
10 _____	_____
	zondag 7

De kinderen gaan naar de nevendienst met het licht

- Eerste Schriftlezing: Psalm 8:4-10 (NBV 21)

⁴Zie ik de hemel, het werk van uw vingers,
de maan en de sterren door U daar bevestigd,
⁵wat is dan de sterveling dat U aan hem denkt,
het mensenkind dat U naar hem omziet?
⁶U hebt hem bijna een god gemaakt,
hem gekroond met glans en glorie,
⁷hem toevertrouwd het werk van uw handen
en alles aan zijn voeten gelegd:
⁸schapen, geiten, al het vee,
en ook de dieren van het veld,
⁹de vogels aan de hemel, de vissen in de zee
en alles wat trekt over de wegen der zeeën.
¹⁰HEER, onze Heer,
hoe machtig is uw naam
op heel de aarde.

- Tweede Schriftlezing: Romeinen 7:15-25 (NBV21)

15Ik begrijp zelf niet wat ik doe, want ik doe niet wat ik wil, ik doe juist wat ik haat. 16Maar wanneer mijn daden in strijd zijn met mijn wil, erken ik dat de wet goed is. 17Dan ben ik het niet meer die handelt, maar de zonde die in mij woont. 18Immers, ik besef dat in mij, in mijn aardse natuur, het goede niet aanwezig is. Ik wil het goede wel, maar het goede doen kan ik niet. 19Want ik doe niet wat ik wil, het goede, maar juist wat ik niet wil, het kwade, dat doe ik. 20Maar wanneer mijn daden in strijd zijn met mijn wil, ben ik daar niet meer zelf de oorzaak van, maar de zonde die in mij woont. 21Ik ontdek in mezelf dus de wetmatigheid dat het kwade zich aan mij opdringt, ook al wil ik het goede doen. 22Innerlijk stem ik vol vreugde in met de wet van God, 23maar in alles wat ik doe zie ik die andere wet. Hij voert strijd tegen de wet waarmee ik met mijn verstand instem en maakt van mij, in heel mijn doen en laten, een gevangene van de wet van de zonde. 24Wie zal mij, ongelukkig mens, redden uit dit bestaan dat beheerst wordt door de dood? 25God zij gedankt, die ons redt door Jezus Christus, onze Heer.

- We zingen: Lied 891 'Heer, ik kom tot U' (Liedboek 2013)
- Derde Schriftlezing: Matteüs 25:31-36 (NBV 21)

³¹Wanneer de Mensenzoon komt, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, zal Hij plaatsnemen op zijn glorievolle troon. ³²Dan zullen alle volken voor Hem worden samengebracht en zal Hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; ³³de schapen zal Hij rechts van zich plaatsen, de bokken links. ³⁴Dan zal de koning tegen de groep aan zijn rechterzijde zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. ³⁵Want Ik had honger en jullie gaven Mij te eten, Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij op, ³⁶Ik was naakt en jullie kleedden Mij. Ik was ziek en jullie bezochten Mij, Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe."

- We zingen: Gezang 172:1, 2, 3 en 6 (*Bundel Youth for Christ*)
- Verkondiging in gesprek

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Dankzij Jacco ben ik twee keer in een gevangenis geweest. Niet dat hij me er inluisde. Maar hij heeft onze Rotaryclub een paar keer uitgenodigd voor een bezoek daar. Ik vond dat spannend. Heftig. En tegelijk ontzuenderend: we zagen – op een afstand – gewone mensen die daar vast zaten. En als je denkt dat het een hotel of een gezellig appartement is... Nou nee. Dat is toch echt wel wat anders.

Gewone mensen dus. Mensen als wij. Als u en ik. Mensen waarover ook Psalm 8 spreekt. Psalm 8 wordt vaak gebruikt om duidelijk te maken hoe belangrijk de mens is. De mens lijkt beschreven te worden als kroon van de schepping. Met glans en glorie. Bijna als god. Maar toch net niet God. De mens heeft een hoge status gekregen dankzij God. Tegelijk laat Psalm 8 zien dat de mens een klein en nietig wezen is. De mens wordt op de zesde dag van de schepping geschapen. Maar let op: de mens is daarmee op dezelfde dag als de landdieren geschapen. Dus zó bijzonder zijn we ook weer niet. De mens is niet zozeer de climax van de schepping. Hij is wel de hekkensluiter omdat het vervolg over zijn leefwereld gaat; over de tuin die de mens te bewerken en te bewaren krijgt. Dus niet het hoogtepunt. De mens: klein en nietig. Dat God aandacht aan je geeft! En toch bijna god. Gekroond met glans en glorie. En we hebben het werk van Gods handen toevertrouwd gekregen.

Hoe kijken we naar die mens? Hoe kijken we naar ons zelf? Als klein kwetsbaar wezen? Of een hoogstaande figuur? Een mens die in elk geval zijn plek aan God te danken heeft. Die volop aandacht en waardering van God ontvangt.

En dan zo'n mens een verdachte? Een dader? Een veroordeelde?

En dan de mens die Paulus beschrijft. Hij vertelt over de wet. De wet van mensen, de wet van God. Hij vertelt vanuit zichzelf. Maar ook vanuit een mens, vanuit de mens als zodanig. Vanuit jullie en mij. Een verwarde en verdeelde mens. Je wilt het goede, maar doet het kwade. Hij spreekt van een ontmoedigende tweespalt. Er zit in ons iets om het goede te doen. En er is het verlamme aan de andere kant: er komt niets wezenlijks van terecht. Tegenover het besef van het goede en de drang het goede te doen, staat de verpletterende ervaring, dat er steeds weer duistere, zondige krachten aan het werk zijn. Er is volop gespletenheid!

Ik lees er ook iets in van: je bent altijd meer dan wat je verkeerd doet; dan je zonde. Je gaat er niet in op. Wordt er niet mee geïdentificeerd. Er blijft iets van je zelf, los van wat je verkeerd doet. Er blijft een menselijke eigenheid. Dat kun je zeggen vanuit het evangelie, vanuit de bevrijding. God redt ons door Jezus Christus, onze Heer.

En dan zo'n verdacht mens. Een dader. Een veroordeelde. Even verward en verdeeld. Was er bij zijn of haar daad sprake van moedwil? Of was het onmacht? Was het bewust, weloverwogen? Of kon je niet anders, machteloos als een mens kan zijn. En misschien ook nog beïnvloed door de omstandigheden.

En dan zit die mens in de gevangenis. Vast voor bepaalde tijd. Als genoegdoening of vergelding van het ongewenste gedrag. Maar ook om voor eigen rechter spelen door de benadeelde tegen te gaan. En er gaat een preventieve werking van uit. Voor dader en voor anderen. En het beschermt de samenleving. En dan? Laat je zo iemand stikken? Laat je een veroordeelde zitten? Laat je zo iemand aan zijn of haar lot over? Jezus beschrijft de situatie van de komst van de Mensenzoon. In de Bijbel een hemelse rechterfiguur die oordeelt namens God. Christenen hebben die verbonden met Jezus. Hem er mee geïdentificeerd. En dan klinken de scheidende rechterlijke woorden van Jezus. De groep mensen rechts krijgt te horen: *“Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het Koninkrijk van God...”* Ze horen bijvoorbeeld: *“Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe.”* De hoorders zijn verbaasd. Maar wanneer dan? *“Alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijkste van mij broeders en zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan.”*

Bijvoorbeeld bezoek aan gevangenen – dat is een barmhartigheid. Eén van de uiteindelijk zeven. En je deed het voor de gevangene in kwestie. En je deed het om Jezus.

En dan zo'n gevangene? Wat doe je als die mens gevangen zit? Wat doe je met de mensen om hen heen? En als de straf is uitgezeten en die is vrij gelaten – wat dan? Laten lopen? Hulp aanbieden? En wat als zo iemand bij je in de straat komt wonen? Wat doe jij? Wat de gemeente? De kerk? Of is het eens gestraft, altijd gestraft?

- Meditatief moment: Stef Bos: *‘Geef licht’*

<https://petrus.protestantsekerk.nl/artikel/geef-licht/>

- Gedicht Dietrich Bonhoeffer: *‘Wie ben ik’* (uit juni 1944)

Wie ben ik?

Ze zeggen me vaak:
je treedt uit je cel
rustig blij en zeker
als een burchtheer uit zijn slot.

Wie ben ik?
Ze zeggen me vaak:
je spreekt met de bewakers
vrij rechtuit en vriendelijk
als was je hun heer

Wie ben ik?
Ze zeggen me ook:
je draagt je zwarte dagen
evenwichtig en waardig
als iemand die gewend is te overwinnen.

Ben ik werkelijk wat anderen van mij zeggen?
Of ben ik alleen wat ik weet van mijzelf:
onrustig vol heimwee
ziek als een gekooide vogel
snakkend naar lucht als werd ik gewurgd
hongerend naar kleuren naar bloemen en vogels
dorstend naar een woord naar een mens dichtbij
trillend van woede om willekeur om de geringste krenking
opgejaagd wachtend op iets groots
machteloos bang om vrienden in den vreemde
moe en te leeg om te bidden te danken te werken
murw en bereid om van alles afscheid te nemen?

Wie ben ik? De een of de ander?
Ben ik nu de een en morgen de ander?
Ben ik beiden tegelijk?
Huichel ik voor de mensen
en ben ik in mijzelf een verachtelijk huilende zwakkeling?
Lijkt wat nog in mij is op een verslagen leger
wanordelijk vluchtend na de verloren slag?

Wie ben ik? Ik ben een speelbal van mijn eenzaam vragen.
Wie ik ook ben Gij kent mij
ik ben van U mijn God.

- We zingen: Opwekking 770: *'Ik zal er zijn'*

DIENST VAN HET ANTWOORD

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dankgebed

Voorbeden

Voor wie worstelt tussen het goede denken en doen en dan toch het verkeerde uitvoeren.

Voor kinderen en tieners die door sluwe mensen verleid worden tot kleine vergrijpen in het grote raderwerk van misdaden. En die zo in de onderwereld worden getrokken.

Voor wie gearresteerd wordt en veroordeeld – dat de straf niet kapot maakt maar louterend en opbouwend werkt.

Dat ook de hulptroepen daar om heen hun positieve bijdrage kunnen geven.

We bidden voor familie en vrienden die te maken krijgen met verdachten en daders.

En die daardoor zo getroffen worden.

We bidden voor de slachtoffers van daders. Hun leven is voorgoed veranderd; hun leven getekend.

En niet alleen als een dierbare is vermoord.

Voor wie de straf heeft uitgezeten en probeert terug te keren in de samenleving.

Dat ook die maatschappij hen opvangt en begeleidt naar een nieuwe start.

Dat daders ook nieuwe kansen krijgen.

Dat het niet vanzelfsprekend is: eens gestraft, altijd gestraft.

Dat er vergeving is, ruimte voor ommekeer en een beter leven.

We bidden voor recherche en politie, dat ze hun werk goed kunnen doen en daarin gerespecteerd worden.

We bidden voor advocaten, officieren van justitie en rechters – dat ze de tijd en de capaciteit krijgen om zorgvuldig en evenwichtig recht te doen aan verdachten.

En we bidden dat wij als samenleving niet voor eigen rechter spelen.

Niet in woord en daad. En ook niet in de sociale media.

Stil gebed

Het Onze Vader

Onze Vader die in de hemelen zijt,

uw Naam worde geheiligd;

uw Koninkrijk kome;

uw wil geschiede

gelijk in de hemel alzo ook op aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood,

en vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,

en leid ons niet in verzoeking

maar verlos ons van de boze.

Want van u is het Koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.

Amen.

- Delen van de bloemengroet

- Inzameling van de gaven:

- 1^e collecte: Stichting Exodus: hulp aan (ex)gedetineerden om geslaagde terugkeer in de samenleving te vergroten.

toelichting

- 2^e collecte: College van Kerkrentmeesters

Het is nu nog alleen aan de uitgang van de kerkzaal mogelijk om uw gaven te delen. Daarnaast kunt u in de kerk en thuis ook digitaal bijdragen. We vragen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Twee manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43 RABO 0159 278 325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- U kunt bijdragen via deze QR code.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- We zingen: slotlied (staande): Opwekking 710: 'Gebed om Zegen' (Zegen mij op de weg die ik moet gaan)

- We luisteren naar en gedicht van Babs Gons: 'Precies goed'

<https://www.youtube.com/watch?v=coFoeaaplkg&t=55s>

Soms wil je gewoon je hoofd op de aarde leggen,
je vuist naar de hemel heffen,
de tranen laten komen en zeggen:
het is zeker omdat ik zwart, wit, vrouw,
dik, dun, te groot, te klein,
te lief, onaardig,
omdat ik lelijk, eerlijk,
direct, poëtisch, welbespraakt,
te zichtbaar, onzichtbaar,
kwetsbaar,
onbegrepen, geprezen
arm, trots en confronterend / onwetend ben?
Daarom zeker!

En dat de aarde je dan met haar zachte handen
heel voorzichtig omhoog duwt,
je op de wang kust en fluistert;
het is omdat je zo ontzettend mens bent.
Niet te veel, niet te weinig, gewoon genoeg mens.
Net zo mens als andere mensen.
Precies goed.

- Uitzending en Zegen

De aarde duwt je van onderen omhoog.

En de handen van God strekken zich van bovenaf zegenend over je uit:

De Levende zal voor je zijn
om je de weg naar vrijheid te wijzen.
De Levende zal achter je zijn
om je rug te sterken zodat je rechttop zult gaan.
De Levende zal naast je zijn
als een vriend, een vriendin aan je zijde.

De Levende zal om je zijn
als een haag van bescherming.
De Levende zal in je zijn
en je voeden met erbarmen..
Zo zegene ons de Levende,
vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

- We zeggen: *'Amen!'*